

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum fides infusa sufficiat ad eliciendum actum fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

Magistri Durandi de
QVÆSTIO TERTIA.
Vtrum fides infusa sufficiat ad eliciendum
actum fidei sine fide acquisita.

Calet. 2. 2. q. 4. ar. 5. Et in Tho. 2. 2. q. 6. ar. 1. ad. 1.

Tertio queritur, vtrum fides infusa sufficiat ad eliciendum actum fidei sine fide acquisita. Et videtur quod sic, quia habitus est quo quis potest vti cum voluerit præsentente obiecto, sed hoc non est, nisi per habitum fidei infusam possit fidelis exire in actum absque quocunque alio acquisito, ergo &c.

1 Item perfectior est fides infusa, quam acquisita, sed fidem acquisitam potest quis exire in actum sine fide infusa, ergo & per fidem infusam sine acquisita.

2 IN contrarium est quod dicitur Rom. 10. quomodo credet ei que non audierunt? & ibi dicitur quod fides est ex auditu, ergo ad credendum oportet quod homo habeat fidem ex auditu. Sed talis est acquisita, ergo præter fidem infusam necessaria est ad actum credendi fides acquisita.

3 **R**ESPONSIO. Dicendum est quod fides infusa non sufficit ad eliciendum actum credendi sine fide acquisita, vocatio fidei acquisitam, omnem cognitionem acceptam ex apparentibus & hoc patet primo sic, si fides infusa sufficeret ad eliciendum actum credendi sine fide acquisita, tunc baptizatus in quo est fides infusa factus ad ultus, & etiam per miraculum scientis naturalibus præditus, propositis sibi credibilibus & oppositis credibilibus absque persuasione ad quamcumque partem, assentiret credibilibus, & oppositis dissentiret: hoc autem est falsum, ergo fides infusa non sufficit ad credendum sine acquisita. Maior patet, quia habitus qui secundum se sufficit ad eliciendum aliquem actum proposito obiecto potest actum illum elicere. Minor probatur dupliciter. Primo quia habens fidem non solum quoad habitum, sed etiam quoad actum, respectu aliquorum non minus potest exire in actum respectu aliorum credibilibus de nouo sibi propositorum, quam habens fidem solum secundum habitum potest exire respectu quorumcumque credibilibus propositorum sibi, omnia enim sunt ei noua, & de nouo proposita, sed Iudæi habentes fidem secundum habitum, & secundum actum respectu aliquorum credibilibus per illum non assentiebant nouis articulis à Christo propositis. Alioquin omnes habentes assensissent, quod non est verum, & qui assenserunt hoc fuit concurrente cum fide notitia acquisita ex vita & miraculis, ergo fortiori ratione ille qui haberet solum fidem, quæ nunquam exisset in actum respectu quorumcumque credibilibus non assentiret sibi articulis propositis plusquam oppositis eorum per solam fidem infusam, nisi concurreret aliqua notitia acquisita, imò forte si talis esset miraculose præditus cognitione naturali, facilius assentiret oppositis articulis quam articulis, talis enim facilius credit vnum esse suppositum in diuinis quam tria, & Deum non esse hominem quam esse hominem. Secundo probatur eadem minor per illud quod dicit beatus Aug. contra fundamentum Manichæi, & habitum fuit supra d. 24. q. 1. Non crederem Euangelio, si non crederem ecclesie approbati, & iterum, Euangelium Nazareorum non admitto, quia ecclesia non admitit: assensus autem dependens ex approbatione ecclesie est acquisitus, ergo fides infusa non sufficeret ad credendum articulos in Euangelio contentos, si non concurreret notitia ex approbatione ecclesie.

4 Secundo principaliter patet idem sic, Actus qui dependet ex aliquo apparente in se, si fit respectu obiecti non apparentis in se, non potest procedere ex solo habitu infuso, sed actus credendi articulos est huiusmodi, ergo non potest procedere ex solo habitu infuso. Maior patet, quia cum habitus infusus non faciat obiectum quod in se non est apprensibile esse apprensibile, si actus dependet ex alio apparente, impossibile est quod ad talem actum sufficiat habitus infusus. Minor declarata fuit prius, d. 24. q. 1. ubi ostensum fuit quod oportet actum credendi resolueri ad aliquod modum quod est in se apprensibile. Et confirmatur hoc per dictum Saluatoris, Ioan. 15. qui dicit, si non venissem, & locutus eis non fuisset, peccatum non haberent, si opera in eis non fecissem, quæ nullus alius fecit, peccatum non haberent. Constat autem quod non habuissent excusationem de peccato incredulitatis, dato quod Christus non fuisset eis locutus, aut miracula fecisset, si fides infusa sufficeret ad credendum, dummodo credibilia fuissent eis proposita, videtur ergo

Sancto Porciano

quod ad credendum non sufficiat fides infusa, sine aliqua acquisita notitia. Et ideo secundum Apostolum Rom. 10. Ad credendum opus est prædicatione. Prædicatione autem non est simplex propositio credibilibus, sed est cum persuasione ex scripturis vel signis, vel aliquo apparenti.

5 **A**D primum argumentum in oppositum dicendum quod illud dictum habitus est quo quis, &c. est intelligendum de habitu acquisito ex actibus qui causant proutatem & facilitatem ad similes actus, non autem de habitu infuso.

6 **A**D secundum dicendum quod gratia supponit naturam, & non e converso. Et ideo cognitio per habitum acquisitum ex naturalibus potest esse sine habitu infuso, sed cognitio secundum habitum gratie infusum non potest esse sine aliqua notitia naturali modo acquisita.

Sententia huius distinctionis. XXVI.
in generali & speciali.

EST autem spes & virtus. Superius determinavit Magister de fide. Hic determinat de spe. Et dividitur in quatuor. Primo determinat de spe, ostendens quid sit. Secundo quoad obiectum, ostendens de quo sit: & assignat quoad hoc differentiam & convenientiam fidei, & spei. Et sicur fides, ita & spes. Tertio quoad subiectum, an fuerit in Christo. Post hæc superest inuestigare, Quarto quoad statum, vtrum scilicet fuerit in antiquis Patribus qui in lybno erant ibi, de antiquis vero Patribus. Hæc est distinctio, &c.

1 **I**N speciali sic procedit, & ponit duas definitiones spei. Prima est, quod spes est virtus, qua spiritualia bona & æterna cum fiducia expectantur. Secunda est, quod spes est certa expectatio futuræ beatitudinis, veniens ex Dei gratia, & ex meritis præcedentibus, non quidem ipsam spem, sed rem speratam. Postea dicit quod sicut fides est de non visis, ita & spes, spes enim quæ videtur non est spes. Distingunt tamen fides & spes, quia fides est ram de bonis quam de malis, & tam de presentibus quam de futuris & præteritis, & tam de pertinentibus ad ipsum credentem quàm de non pertinentibus. Spes vero est solum de futuris bonis pertinentibus ad ipsum sperantem. Postea querit vtrum fides & spes fuerint in Christo & dicit quod non sicut non sunt in angelis & beatis, & quamvis dicatur de Christo, In te Domine speravi, illa tamen spes non fuit sicut nostra, quia manifestè videbat ea quæ credebatur & sperabat. Vltimo querit vtrum in antiquis Patribus qui fuerint in lybno essent fides & spes, & dicit quod sic, sed fuerunt euacuate quando peruenerunt ad visionem. Et in hoc terminatur, &c.

QVÆSTIO PRIMA.
Vtrum spes sit virtus.
Tho. 2. 2. q. 71. ar. 1.

Circa distinctionem istam queritur primo, vtrum spes sit virtus. Et arguitur quod non, quia virtus est dispositio perfecti, vt habetur. 7. Physico. sed spes est dispositio imperfecti, eius scilicet qui non habet quod sperat, cum spes sit de nondum habito, ergo spes non est virtus.

2 Item ad consequentiam finis supernaturalis videtur sufficere cognitio finis supernaturalis & amor eiusdem, sed primum scilicet cognitio sufficere habetur per fidem, amor autem sufficere per charitatem, ergo spes superfluit, sed nulla virtus est superflua, quare &c.

3 **I**N contrarium est, quia spes enumeratur inter fidem & charitatem quæ sunt virtutes, ergo ipsa est virtus.

4 **R**ESPONSIO. Circa questionem istam videntur duo. Primum est quod modis dicitur spes. Et in qua significatione nunc accipitur. Secundum est vtrum sit virtus.

5 **Q**UANTVM ad primum sciendum est quod spes accipitur quinq; modis. Vno modo pro certitudine, & sic accipitur Rom. 5. ubi dicitur quod tribulatio patientiam operatur. Patientia vero spes, id est, certitudine quasi di. quod patiens in tribulatione debet esse certus de retributione. Secundo pro passione appetitus sensitiui, & sic connumeratur in quatuor principales passiones quæ sunt spes, timor,

Inf. d. 71. q. 1.